

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek inšpekčnej činnosti
Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa
o kontrole odpoved'ových hárkov z testovania žiakov 9. ročníka
v základnej škole

Na podnet Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (ďalej NÚCEM) sa vykonali v **19** základných školách inšpekcie zamerané na **kontrolu zhody originálov a kópií odpoved'ových hárkov** testov z predmetov **slovenský jazyk a literatúra, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, maďarský jazyk a literatúra** z Testovania 9 realizovaného v školskom roku 2014/2015. Z kontrolovaných škôl malo 13 vyučovacích jazyk slovenský a 6 vyučovacích jazyk maďarský, 2 školy boli cirkevné a 17 bolo štátnych.

Kontrolou zhody originálov a kópií odpoved'ových hárkov (ďalej OH) zo **slovenského jazyka a literatúry** v 5 ZŠ¹ overovali školskí inšpektori pravdivosť zistení uvedených v *Prehľade zistení potvrdzujúcich neobjektívnu realizáciu T9-2015*, ktorý na základe vyhodnotenia testov vypracoval NÚCEM. Porovnávali jednotlivé testové materiály a overovali správnosť vykonaných opráv v OH. Odpovede žiakov i vykonané opravy odpovedí v origináloch OH sa zhodovali s kópiami, žiadne dodatočné zásahy do odpovedí neboli vykonané. K závažným negatívnym zisteniam najmä v 3 školách Prešovského kraja patril výraznejší nepomer medzi hodnotením žiakov za ostatné klasifikačné obdobie (stupeň chválitebný, dobrý alebo dostatočný) a ich dosiahnutou úspešnosťou v teste (83,3 – 100 %). V škole Košického kraja sa kontrolovali testové materiály žiakov dvoch skupín. V skupine č. 03 zapisovali žiaci odpovede priamo do OH a testy odovzdali nepopísané. Pri otázke č. 7 – A forma testu a č. 12 – B forma bol zaznamenaný vyšší výskyt opráv nesprávnych odpovedí. Administrátor vo svojom vyjadrení k zisteniu pripustil, že žiakov dôsledne neupozornil na skutočnosť, aby odpovede zaznamenávali najprv do testov a po následnej kontrole do OH. V skupine č. 04 boli všetky opravené odpovede žiakov v OH totožné s odpoveďami vyznačenými v testoch, niektorí žiaci vykonali opravy nesprávnym spôsobom. Vyšší počet opráv v OH (9) mala 1 žiačka. Ďalších 9 žiakov opravilo v OH od 3 do 5 odpovedí. Kontrolou zasadacieho poriadku sa potvrdila skutočnosť, že rozmiestnenie práve tých žiakov v triede, ktorí vykonali vyšší počet opráv, im umožňovalo v prípade menej dôsledného dozoru administrátora vzájomne si pomáhať. V písomnom stanovisku k zisteniam opísala administrátorka priebeh testovania a predpokladanú príčinu výskytu početných opráv nesprávnych odpovedí v OH. Niekoľko žiakov ukončilo prácu o 20 minút skôr, ako bol stanovený čas na administráciu testov. Na pokyn administrátora si vo zvyšnom čase samostatne kontrolovali správnosť odpovedí a v tomto čase mohlo dôjsť k početnejším opravám ich odpovedí. V škole Nitrianskeho kraja viacero žiakov skupiny č. 02 vykonalo v OH opravu chybných odpovedí (5 až 7) na správne. V testových materiáloch jedného žiaka boli poznámky zaznamenávané ceruzkou a nie modrým alebo čiernym perom. Na základe overených skutočností možno konštatovať, že v kontrolovaných školách nebol počas testovania slovenského jazyka a literatúry administrátormi a rovnako pedagogickými zamestnancami vykonávaný externý dozor dôsledne zabezpečený aktívnym dozor.

¹ Nitriansky kraj – ZŠ, Cabajská 2, Nitra; Prešovský kraj – CZŠ sv. Petra a Pavla, Hrnčiarska 795/61, Stropkov; CZŠ sv. Petra a Pavla, Komenského 64/17, Belá nad Cirochou; ZŠ, Komenského 113, Lipany; Košický kraj – ZŠ, Krymská 5, Michalovce

Kontrola originálov a kópií OH z **matematiky sa realizovala v 8 subjektoch**². K zisteným závažným nedostatkom v ZŠ³ Prešovského kraja patrilo **nearchivovanie testov** z matematiky, do ktorých žiaci pri T9-2015 robili výpočty a zapisovali výsledky. Pri monitorovaní testových materiálov skupiny č. 02 sa zistila **nehoda odpovedí v origináloch OH s odpoveďami v kópiách**. Rozdielne boli odpovede pri otázkach č. 01 a 10. Viditeľné znaky úprav mali aj označené odpovede na otázky č. 02, 03, 04, 07 a 08. V ostatných školách Prešovského a Žilinského kraja boli zistené nehody v zápisoch správnych výsledkov v OH s ich odpoveďami na pomocných papieroch alebo boli prepísané viaceré chybné výsledky na správne. Niekde sa zistil aj výskyt vyššieho počtu opráv rovnakých nesprávnych odpovedí bez preukázania ich opodstatnenosti v zaznamenaných pomocných výpočtoch. Pri kontrole testových materiálov skupiny č. 05 v ZŠ⁴ Žilinského kraja sa potvrdilo, že väčšina žiakov mala pri úlohách s možnosťou výberu odpovede označenú odpoveď bez postupu riešenia a 8 žiakov z 12-tich uviedlo zhodne pri identickej úlohe nesprávny výsledok. Zasadacie poriadky jednotlivých skupín žiakov riaditeľ školy nepredložil ku kontrole. Z tohto dôvodu nebolo možné overiť, či administrátori pri rozdávaní testov zabezpečili pravidelné striedanie ekvivalentných foriem testu. V škole Košického kraja sa kontrolou testových materiálov potvrdilo početné prepisovanie chybných výsledkov na správne i výskyt rovnakých nesprávnych odpovedí bez preukázania ich opodstatnenosti v zaznamenaných pomocných výpočtoch. Opätovne možno konštatovať, že nedôsledné realizovanie úloh administrátorov i externého dozoru v priebehu administrácie testov spochybňovali relevantnosť výsledkov T9-2015 v kontrolovaných subjektoch i dosiahnutú úspešnosť jednotlivých žiakov v teste z matematiky.

Porovnanie originálov a kópií OH zo **slovenského jazyka a slovenskej literatúry** sa vykonalo v 3 ZŠ. V jednej z nich⁵ **neboli v archíve školy kópie OH uchované**. Overiť, či boli opravy vykonané dodatočne po oddelení originálov od kópií nebolo z tohto dôvodu možné. Analýza originálov OH vo všetkých kontrolovaných skupinách potvrdila skutočnosť, že väčšina žiakov mala vo viacerých položkách zhodne opravené nesprávne odpovede. V súvislosti so zisteniami NÚCEM, ktoré poukazovali na neobjektívnu realizáciu T9–2015, sa porovnávala dosiahnutá úspešnosť žiakov v skupinách č. 01 až 05 s výsledným hodnotením jednotlivcov za obdobie 1. polroka aktuálneho školského roka. Z 31 žiakov hodnotených stupňom dobrý alebo dostatočný dosiahlo 24 (77,42 %) v testovaní lepšie výsledky. Oslovení školskí administrátori aj napriek negatívnym zisteniam vylúčili možnosť neobjektívneho priebehu testovania. V škole⁶ Nitrianskeho kraja sa porovnaním hodnotenia žiakov v ostatnom klasifikačnom období z predmetu a ich úspešnosti v testoch zistilo, že 5 žiaci s hodnotením stupňom chválitebný a 1 žiak stupňom dobrý dosiahli v teste 100 %-nú úspešnosť. Žiaci hodnotení stupňom dostatočný dosiahli 90 %-nú úspešnosť a žiak hodnotený stupňom dostatočný 85 %-nú úspešnosť. V ZŠ⁷ Banskobystrického kraja sa pri porovnávaní testových materiálov nezistili žiadne rozdiely, odpovede žiakov a opravy odpovedí v origináloch OH sa zhodovali s ich kópiami. V skupine č. 01 vykonali 3 žiaci opravu nesprávnej odpovede na otázku č. 17 a rovnakým spôsobom opravilo 5 žiakov nesprávnu odpoveď na otázku č. 12. Žiak hodnotený v ostatnom klasifikačnom období stupňom nedostatočný dosiahol v teste 90 %-nú úspešnosť, 2 žiaci s klasifikačným stupňom dostatočný dosiahli 90 %-nú a jeden 70 %-nú úspešnosť. Žiaci hodnotení stupňom dobrý dosiahli

² Prešovský kraj – ZŠ, Mlynská 697/7 Stropkov; ZŠ s MŠ, Komenského ul. 587/15, Poprad; ZŠ s MŠ, Školská 231/4, Dlhé nad Cirochou; ZŠ s MŠ, SNP 412, Stakčín; ZŠ s MŠ, Krivany; Košický kraj – ZŠ, Komenského 6, Sobrance; Žilinský kraj – ZŠ s MŠ, Súľov – Hradná 64; ZŠ, Clementisova 616/1, Kysucké Nové Mesto

³ ZŠ s MŠ, Komenského ul. 587/15, Poprad

⁴ ZŠ, Clementisova 616/1, Kysucké Nové Mesto

⁵ ZŠ Mátyása Korvína s VJM – Corvin Mátyás Alapiskola, Rybárska 1093/2, Šamorín – Somorja

⁶ ZŠ s VJM Eötvösa 39, Komárn – Eötvös Utcai Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola Komárom

⁷ Banskobystrický kraj – ZŠ s MŠ J. Kármána s VJM – Kármán József Alapiskola és Óvoda, J. Kármána 25/5, Lučenec

úspešnosť 100 % a 85 %-nú. Administrátorka a zároveň školská koordinátorka v písomnom stanovisku poprela možnosť nedovolenej komunikácie žiakov počas administrácie testov alebo vzájomné odpisovanie odpovedí.

Kontrola originálov a kópií OH z **maďarského jazyka a literatúry** sa realizovala v 3 školách⁸. Vo všetkých 3 monitorovaných subjektoch bol zistený výrazný nepomer v úspešnosti žiakov v teste (85 % – 100 %-ná) a ich hodnotením v predmete (stupeň dobrý, dostatočný, nedostatočný) za ostatné klasifikačné obdobie. V škole Trnavského kraja boli žiakmi vo viacerých OH vykonané početné opravy nesprávnych odpovedí na správne a v identickej úlohe oboch variantov testu mali takmer všetci žiaci z kontrolovaných skupín uvedenú rovnakú nesprávnu odpoveď. Žiaci hodnotení známku dostatočný vypracovali test bez opráv odpovedí alebo s 1 opravou nesprávnej odpovede. V priemere mali 16,67 správnych odpovedí, čo je 66,68 %-ná úspešnosť. Školské administrátorky vylúčili možnosť neobjektívneho priebehu testovania, konštatovali, že počas administrácie testov vykonávali aktívny dozor, zabezpečovali vhodné podmienky pre samostatnú prácu žiakov, nezasahovali do riešenia úloh.

Záver

Riaditelia takmer všetkých monitorovaných základných škôl predložili školskej inšpekcii na kontrolu archivované testové materiály. Vyžadované *testové materiály nepredložili riaditelia 2 ZŠ*. Komparáciou príslušných originálov a kópií OH testov neboli zistené žiadne nezrovnalosti ani dodatočne po oddelení originálov od kópií neboli vykonané zmeny. *V 1 ZŠ v origináloch OH z matematiky neboli zaznamenané odpovede totožné s odpoveďami v ich kópiách*. Na základe písomných vyjadrení školských administrátorov bola objektívnosť priebehu administrácie testov zabezpečená, aktívny dozor vykonávali v súlade s pokynmi NÚCEM. Mimoriadne udalosti narušujúce priebeh testovania sa v školách nevyskytli, nepovolené správanie žiakov (ruch v triede, našepkávanie, dvíhanie OH, odpisovanie...) nepozorovali. Pedagogickí zamestnanci vykonávajúci externý dozor rovnako nemali k priebehu testovania žiadne pripomienky. Porovnávaním originálov a kópií OH testov a pomocných papierov boli zistené viaceré skutočnosti, ktoré nezodpovedali vyjadreniam administrátorov o objektívnom priebehu testovania a poukazovali na skutočnosť, že v čase administrácie testov mohlo dôjsť k nedovolenej vzájomnej komunikácii, k odpisovaniu alebo k spolupráci medzi žiakmi. Objektívnosť priebehu testovania významne spochybňovali aj zistené *výrazné rozdiely medzi dosiahnutou úspešnosťou viacerých žiakov v testoch T9-2015 a ich výsledným hodnotením v predmete v ostatnom klasifikačnom období*.

Uloženie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov

Štátna školská inšpekcia na základe závažností zistených porušení všeobecne záväzných právnych a rezortných predpisov uložila riaditeľom dvoch subjektov povinnosť prijať opatrenia na odstránenie nedostatkov týkajúcich sa nedodržania Pokynov pre školských administrátorov k papierovej forme testovania žiakov 9. ročníka ZŠ T9-2015, časť 3 (nezabránenie neoprávneným zásahom do OH) a týkajúcich sa nedodržania Pokynov pre školských koordinátorov k papierovej forme testovania žiakov 9. ročníka ZŠ T9-2015, časť 18 (neuchovávanie kópií OH v archíve školy minimálne 3 roky odo dňa testovania). Riaditeľom ďalších škôl boli uložené odporúčania s cieľom skvalitniť činnosť školských koordinátorov, administrátorov pri zabezpečovaní objektívneho priebehu testovania žiakov 9. ročníka (venovať zvýšenú pozornosť výberu pedagogických zamestnancov do výkonu funkcie administrátorov a externého dozoru, dôrazne upozorňovať počas školení administrátorov na ich povinnosť vykonávať aktívne objektívny dozor priebehu administrácie testov, zabezpečiť priebeh testovania tak, aby nedochádzalo k podozreniu z nedovolenej spolupráce žiakov, viesť žiakov k prehľadnému zaznamenávaniu postupov riešenia úloh

⁸ Trnavský kraj – ZŠ Gyula Szabó s VJM – Szabó Gyula Alapiskola, Školská ulica 936/1, Dunajská Streda – Dunaszerdahely; Nitriansky kraj – ZŠ Mateja Korvína s VJM – Corvin Mátyás Alapiskola, Školská 6, Kolárovo; ZŠ s VJM Jánosa Endrődyho, Mužla 491 – Endrődy János Alapiskola, Mužla 491

do testu alebo na pomocný papier, archivovať zasadacie poriadky žiakov v jednotlivých triedach).